

Pentru o nouă cultură în politica publicațiilor academice

Comunicat al Consiliului Național al Cercetării Științifice

Având în vedere dezbaterile recente din mediile academice naționale și internaționale, CNCS semnaleză faptul că **a crescut foarte mult ponderea lucrărilor semnate de cercetători din România apărute în reviste și la edituri asupra cărora planează suspiciunea nerespectării standardelor necesare privind evaluarea și publicarea rezultatelor cercetării.**

Introducerea indicatorilor scientometrici, ca elemente de referință în evaluarea performanțelor științifice individuale și instituționale (De Bellis, 2009, 2014), a pus tot mai mult cercetătorii, universitățile și institutele de cercetare în situația de a se orienta către publicații care pot asigura o cât mai bună poziționare în ierarhiile academice. Începând cu anii 2000, mediul academic românesc s-a racordat tot mai puternic la sisteme de evaluare a performanțelor practicate pe plan internațional, care și-au găsit, printre altele, reflectarea în indicatori de performanță utilizați atât în ierarhizarea universităților și institutelor cât și în formularea criteriilor și standardelor minimale pentru participare la competiții de proiecte, precum și pentru accesarea în posturi didactice și de cercetare. Un rol important în stabilirea acestor indicatori a fost rezervat Consiliului Național al Cercetării Științifice (CNCS), Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS), Consiliului Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (CNATDCU), Unității Executive pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI).

Alături de avantajele incontestabile oferite în evaluarea și ierarhizarea performanțelor academice, într-un mediu dinamic, cu un număr al publicațiilor științifice aflat în permanentă creștere, principiul scientometric implică însă și riscuri legate de posibilitatea manipulării acestuia prin practici editoriale discutabile. Ca urmare, în ultimul timp, agenții naționale de asigurare a calității în cercetare și universități din state ale Uniunii Europene, S.U.A., Marea Britanie, Canada, Japonia, Australia, Norvegia, Elveția, China au inițiat o monitorizare a calității publicațiilor și au luat deja decizii privind descurajarea practicii publicării în reviste/la edituri considerate a fi „predatory”.

Alături de reviste pentru care s-a impus un consens larg privind clasificarea acestora drept „predatory” (Beall, 2012; <https://beallslist.net/>; Böhme, 2016; Grudniewicz, 2019; Aromatis, 2020; Frank, 2023), există și alte publicații față de care au fost exprimate rezerve privind nerespectarea întru totul a criteriilor de calitate în selectarea, evaluarea și publicarea manuscriselor. Multe dintre acestea au fost puse în legătură și cu anumite grupuri editoriale, structurate mai ales pe interese economice, care au câștigat în importanță în ultimii ani. Câteva studii de caz recente au arătat că politicile manageriale și editoriale ale unor reviste și edituri cresc riscul ca acestea să întrunească tot mai mult criteriile identificate ca fiind specifice conceptului de „predatory”. Pentru acestea, respectarea principiilor eticii și exigenței academice în procesul de evaluare și publicare a fost pusă la îndoială (Oviedo-García, 2021; Crosetto, 2021).

Creșterea alarmantă în ultimii ani, inclusiv în România, a numărului și ponderii publicațiilor apărute în reviste și la edituri asupra cărora planează suspiciunea nerespectării normelor editoriale indispensabile asigurării unei calități ridicate a articolelor/cărților publicate (Csomós, Farkas, 2022) are cauze și explicații multiple, care merită a fi discutate cu toată seriozitatea de către organismele mandatate cu stabilirea și verificarea respectării standardelor de calitate în cercetare. În România, la fel ca în celelalte țări din regiune, acest fapt se explică, fără îndoială, mai ales prin lipsa resurselor financiare necesare pentru desfășurarea activităților de cercetare, la un nivel apropiat de cel din statele occidentale, prin favorizarea excesivă a sistemului scientometric în dauna evaluării individuale a calității fiecărei publicații și, deloc de neglijat, prin presiunea permanentă exercitată asupra cercetătorilor de a publica un număr tot mai mare de articole.

Urmând exemplele recente ale universităților, institutelor și agențiilor de finanțare a cercetării din foarte multe state, inclusiv din Europa Centrală, **CNCS consideră că se impune luarea în perioada următoare a unor decizii care să descurajeze, pe termen mediu și lung, practicile editoriale discutabile.** Suntem de părere că mediul academic românesc ar avea de profitat, inclusiv în sensul credibilității, vizibilității și competitivității pe plan internațional, dacă în prim-planul politicilor privind practica diseminării rezultatelor cercetării s-ar afla calitatea publicațiilor și nu numărul acestora.

Iată câteva repere pentru recunoașterea revistelor și editurilor de tip „predatory”:

- 1) folosirea unor nume apropiate de cele ale unor publicații/edituri renumite;
- 2) calitatea precară a paginilor de internet oficiale;
- 3) lipsa de transparență în ceea ce privește selectarea lucrărilor;
- 4) perioadele foarte scurte de timp între trimiterea spre evaluare a unei publicații și apariția acesteia;
- 5) invitații repetate către potențiali autori de a-și publica rezultatele cercetării în respectivele reviste/la respectivele edituri;
- 6) acoperirea de către reviste a unor arii tematice excesiv de largi;
- 7) ponderea mare a numerelor tematice speciale coordonate doar de către editori externi;
- 8) îndrumarea potențialilor autori de a cita articole publicate de către aceeași revistă.

Drept urmare, susținem cu tărie publicarea în regim open-access, dar încurajăm totodată cercetătorii să aleagă cu atenție revistele/editurile către care își trimit spre publicare lucrările, orientându-se către reviste/edituri de prestigiu incontestabil din domeniile în care activează.

Bibliografie selectivă și resurse online

Aromatis, E.; Stern S. Supporting a definition of predatory publishing. *BMC Medicine*, 18 (2020), <https://doi.org/10.1186/s12916-020-01599-6>

Beall, J. Predatory publishers are corrupting open access. *Nature*, 489 (2012): 179, <https://www.nature.com/articles/489179a>

Böhme, U., et al. Open Access – kostenlos oder sinnlos? *Nachrichten aus der Chemie*, (2016), <https://doi.org/10.1002/nadc.20164053033>

Brainard, J. Articles in predatory journals receive few or no citations. *Science*, Jan., 7 (2020), <https://www.science.org/content/article/articles-predatory-journals-receive-few-or-no-citations>

Crosetto, P. Is MDPI a predatory publisher? (2021), <https://paolocrosetto.wordpress.com/2021/04/12/is-mdpi-a-predatory-publisher/>

Csomós, G.; Farkas, J.Z. Understanding the increasing market share of the academic publisher “Multidisciplinary Digital Publishing Institute” in the publication output of Central and Eastern European countries: a case study of Hungary. *Scientometrics*, 128, (2022): 803–824, <https://doi.org/10.1007/s11192-022-04586-1>

De Bellis, N. *Bibliometrics and Citation Analysis: From the Science Citation Index to Cybermetrics*. The Scarecrow Press, Inc. (2009)

De Bellis, N. History and Evolution of (Biblio)Metrics. In *Beyond Bibliometrics: Harnessing Multidimensional Indicators of Scholarly Impact*. Edited by Blaise Cronin, Cassidy R. Sugimoto. MIT Press (2014)

Frank, J. et al. Open access publishing – noble intention, flawed reality. *Social Science & Medicine* Volume 317 (January 2023), <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2022.115592>

Grudniewicz, A. et al. Predatory journals: no definition, no defence. *Nature*, 576, (2019): 210-212, <https://doi.org/10.1038/d41586-019-03759-y>

Lakhotia, S.C. Combating predatory journals and conferences. *Current Science*, 122 (2022), 10: 1121-1124, <https://www.currentscience.ac.in/Volumes/122/10/1121.pdf>

Oviedo-García, Á. Journal citation reports and the definition of a predatory journal: The case of the Multidisciplinary Digital Publishing Institute (MDPI). *Research Evaluation*, 30(3) (2021): 405-419, <https://doi.org/10.1093/reseval/rvab020>

Xia J.; Harmon J.L.; Connolly K.G., et al. Who publishes in ‘predatory’ journals? *J Assoc Inf Sci Technol* 2015; 66: 1406–1417

https://publicationethics.org/files/cope_dd_a4_pred_publishing_nov19_screenaw.pdf

<https://beallslist.net/>

<https://predatoryreports.org/news/f/is-mdpi-a-predatory-publisher>

<https://royalsociety.org/blog/2022/09/research-integrity/>

<https://guides.library.yale.edu/c.php?g=296124&p=1973764>

<https://www.science.org/content/article/open-access-editors-resign-after-alleged-pressure-publish-mediocre-papers>

<https://www.ub.tum.de/predatory-journals>

<https://asklib.hms.harvard.edu/faq/222404>

https://www.fu-berlin.de/sites/open_access/weiteres/informationen_predatory_publishing/index.html

<https://mp.weixin.qq.com/s/dEIsG3tCZR0WQBZ8UEJQA>

<https://knihovna.cvut.cz/en/publishing/publication/predatory-journals>

<https://www.interacademies.org/project/predatorypublishing>

<https://thinkchecksubmit.org/journals/>

https://www.umu.se/en/news/publishing-with-mdpi_11612219/

<https://www.helsinki.fi/en/researchgroups/lymphangiogenesis-research-and-antibody-development/news/mdpi-peer-review-reviewed>

<https://www-universitetsavisa-no.translate.goog/ytring/forskere-blir-ledet-til-etiske-overtramp/114691? x tr sl=no& x tr tl=en& x tr hl=ro>

<https://khrono.no/profittjegere-vanner-ut-norsk-forskning/581783>

https://www.prf.jcu.cz/images/PRF/PRF-EN/research/publications/regulation_mdpi.pdf